

Szerkesztőség:

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat.

Bulev. Regele Ferdinand 4/22

(József főherceg-ut.)

Sürgönyeim: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal

151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egész évre ... 960 Lej
Fél évre ... 480 Lej
Negyed évre ... 240 Lej
Havonta ... 80 Lej

Hirdetések díjazás szerint

Egyes szám ára 5 lej,
vasárnap 6 lej.

Bucurestben 50 banival több

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

Mi, üzletemberek...

Kortörténeti dokumentumok illik be az a kiáltvány, mely Londonból röpiült világgá. A világ gazdaságilag szembajvó országai közül nagynevtű, magysulyu üzletemberek állottak össze, hogy kifejezést adjanak annak a súlyos aggodalomnak, mely őket a világ-gazdaság rettenetes szétagoltóságának láttára áthatja. — Ausztriából egy Rothschild, Németországból egy Schacht és egy Siemens, Angliából egy Normann és egy Balfour, az Egyesült-Államokból egy Morgan irák alá az okmányt.

Az okmány jelentőségét nem annyira a tartalma, mint inkább az azt szignáló férfiak fajsulya adja meg. Ami a tartalmát illeti, hiába keressük benne új érveket. De ereje épen abban rejlik, hogy minden egyes szava a köztudatban él. A háboru utáni gazdasági háboru, a politikai okok által felidézett gazdasági szétagoltóság ellen emelik fel szavukat az ezáltal elsősorban érintett üzletemberek, nem lázítóan, nem demagóg-stilusban, hanem a megfontoltságukkal azzal a szordinójával, melyet üzletemberek alkalmazni szoktak. Ők tudják legjobban, hogy a passzusok, vizumok, helytelenül alkalmazott vámsorompók, az oktalanságig vitt gazdasági elzárkózás mennyire ellenséges a gazdasági fejlődésnek, sőt a megélhetésnek is, ők ismerik legjobban az okatlanul alkalmazott monopólium-élnék romboló hatását. Ők vannak leginkább hivaiva annak hangoztatására, hogy a kereskedelem nem háboru, hanem csere és ők a legilletékesebbek annak megállapítására, hogy a világszerte ma folytatott gazdasági politika csak Európa további elszegényedésére vezethet. Az okmány konkluziója, hogy a gazdasági szabadság helyreállítása a legjobb eszköz a világ kereskedelmének és hitelének helyreállítására.

Sokan akadnak majd, akik az okmányt krizáról elméleti jelentőségűnek mondják. Meglehet, igazuk van annyiban, hogy közvetlen gyakorlati eredményt nem várhatunk tőle. De mint nemzetközi mementó bizonyára eléri majd célját és elér oda, ahova címelve van: a politikusokhoz, az államférfiakhoz, akik a világ gazdasági sorsát a kezükben tartják. Lesznek, akik erre az okmányra rámondják, hogy szabadkereskedelmi. Mi nem skatulyázunk. Nekünk is feltűnik, hogy a szöveg aláírói közül, Magyarországot kivéve, a védővamos alapon álló

gazdák távollétükkel tüntetnek és hogy (a szabadkereskedő Angliát kivéve) a gyáripár is csak olyan tekintélyekkel van képviselve, kik óriási üzleti pozíciójuknál fogva már közel állhatnak a szabadkereskedelem utópisztikus eszméjéhez.

De mi úgy gondoljuk, hogy az okmányt talán Magyarországon olvasták el a leghelyesebben, ahol az agrárius Somssich László gróf és Hadik János gróf épp úgy aláírták, mint Fellner Henrik, a Gyosz. prezuntiv elnöke.

Mi tudjuk legjobban, hogy itt nem szabadkereskedelmről van szó, hanem tiltakozásról az ellen a gazdasági anarchia ellen, mely a borzalmas háboru logikus következése.

Politikai hajsza két magyar képviselő ellen.

A vizsgálat tisztázta az illojalitással vádolt képviselőket. — Spataru prefektus nem engedelmeskedik a miniszternek. — „Csak botrány árán távolíthatnak el a prefektusi székben!”

(Bucuresti október hó 25.)

Még ismeretes az a hajsza, a melyet a székelyudvarhelyi prefektus indított az ottani Magyar Párt vezetősége ellen a királyné látogatása alkalmával. — Spataru prefektus megvádolta a Magyar Párt ottani vezetőit, névszerint Székács szenátort és Sebesi János képviselőt azzal, hogy a királyné fogadtatási ünnepélyén nem vettek részt és az egész ünnepség lefolyása alatt illoyálisan viselkedtek. Sebesi János képviselő ellen a bucaresti-i Cuvantul című lap indított sorozatos vámadásokat. Spataru prefektus hónapok óta állandó hajsztát indított Sebesi képviselő ellen és a királyné-fogadtatási ünnepet is arra használta fel, hogy Sebesi képviselőt elgáncsolja.

„A képviselők lojalitása kétségtelen.”

Nem lehetett kétséges, hogy a belügyminisztériumban, ahonnan ez ügy kivizsgálására bizottságot küldtek ki a helyszínre, igazságosan fogják ezt az ügyet elbírálni. Néhány nap előtt alkalmunk volt Bucsan miniszterrel az udvarhelyi afférról rövid beszélgetést folytatni. A miniszter ur a következőket jelentette ki:

— Én magam néztem át a bizottság ez ügyre vonatkozó jelentéseit s meg vagyok győződve arról, hogy kétség sem férhet a magyarpárti vezetők, Sebesi és Székács lojalitásához.

— És mi történik Spataru prefektussal? — hangzott a következő kérdés.

— Még nem mondhatok semmit, még nem történt semmi változás, ellenben a primár — lemondott.

A miniszter érthető okoknál fogva nem volt hajlandó ez ügyben tovább nyilatkozni tenni.

Spataru prefektus bosszuhadjáratot indít.

Ma ide érkezett Sebesi János képviselő, akinek első utja Bucsan miniszterhez vezetett. Sebesi képviselővel a miniszter előszobájában volt alkalmunk beszélni a botrányos ügyről.

— Remélem, hogy most végre-

gesen sikerült elintézni ezt az ügyet a miniszter ural. Bucsan miniszter igazi jóakarattal és teljes pártatlansággal kezelte ezt az ügyet. Különben nézze, itt van az Indreptarea, a kormány hivatalos lapja, ahol az áll, hogy teljesen érthetetlen a Cuvantul ellenem indított hajsztája és a Cuvantul nem helyes forrásból szerezte információját. Érdekes a cikk további része, ahol az áll, a prefektus még ugyan nem mondott le, de a lemondása minden nap várható. Különben Spataru tényleg tudja, hogy elejtett ember, csak ezzel magyarázható az a kijelentése, a melyet Udvarhelyen többek előtt kijelentett és mely így hangzik:

— A miniszter felszólított, hogy mondjak le, de én nem mondom le azért sem. Csak botrány

árán tudnak engem eltávolítani... És akkor belépek egy olyan pártba, mely hosszabb ideig marad kormányon... a liberálisokhoz. Engem királyi dekrétummal mondatnak le, de jól tudom, hogy a király nem fogja az elmozdítási rendeletet aláírni... De ha mégis megtörténne, úgy még évek múlva is bosszút fogok állni a Magyar Párt és Sebesi képviselőn...

Remélhetőleg a közeli napokban Spataru prefektus e bosszuhadjáratát már megkezdheti...

Sebesi képviselő különben a mai napon a bucaresti-i törvényszék megindította a sajtóper a Cuvantul című lap ellen, mely a közelmúlt napokban oly éles vámadásokat intézett a képviselő ellen.

Lupus.

Mária királyné az amerikai gárda ezredese.

Öfelsége szemlét tartott új ezrede fölött. — Beszédét rádióon továbbították a világ minden részébe. Mária királyné meggyógyult.

(Newyork, okt. 25.) Mária királynét kinevezték az amerikai nemzeti gárda tiszteletbeli ezredesévé. A királyné szemlét tartott a brooclini 106. számú gyalogezred felett és a szemle alkalmával ünneppélyesen felövezték a gárda diszkópenyével és arany turbánjával.

Vasárnap este a királyné meglátogatta a Sulgrave intézetet, a melynek elnöke, Hibben kifejtette, az intézet célja a demokratikus

elvék fejlesztése, de ez a program nem áll ellentétben egy nagy ország nagy királynéjának nyújtott hódolattal, mert még a monarchikus országok is demokraták, ha uralkodók a nép javát szívkön viselik.

A királyné résztvevett még a fémipari szövetség bankettjén és ott tartott beszédét rádióon továbbították a világ minden részébe. Mária királyné hülése már majdnem elmúlt és egészsége rövidesen teljesen helyreáll.

Tomescu

meg van elégedve Araddal

(Saját tudósítónktól.) Tomescu belügyi vezérfelügyelő befejezte a városházán folytatott vizsgálatot és visszautazott Bucurestibe. A város vezetősége nevében dr. Chicin Rémusz helyettes-elnök kísérte a vasutállomásig a vezérfelügyelőt, aki röviden nyilatkozott a vizsgálat eredményéről.

Kijelentette, hogy a város munkájával általában meg van

elégedve. A víz-szűrők ügyét rendben találta. Az aszfaltmunkálatok elvégzésénél formahiba történt ugyan, de a megejtett vizsgálat és a helyszíni szemle alatt azt tapasztalta, hogy rosszhiuzeműség nem állott fenn. A város az adminisztrációs hiba által nem károsodott, sőt olcsóbban végeztette el a munkálatokat, mint más város. A közigazgatási viszonyok Aradon — mondotta — sokkal jobbak, mint például Nagyváradon. A vezérfelügyelő végül kijelentette, hogy ilyenirányu jelentést tesz a belügyminiszternek is.

Freystädtler lovag elköltözik Magyarországról?

A külön, magányos lovag Budapest legérdekesebb embere. — Aki az inasával informáltatja a sajtót. — A török pasa eladja magyarországi ingatlanait.

(Budapest, október 25.) A háború előtt Budapest egyik legismertebb alakja volt Freystädtler Jenő lovag, török pasa, perzsa követ. Feltűnést keltő aranycirádás, gazdag aranyszűjtés ruhába öltöztetett kocsisát mindenki ismerte s amikor elegáns hirtőjében végigkormányozott a Stefánián, minden ajak mély csodálattal mondotta: — Nézd, Freystädtler lovag...

Freystädtler lovagról pletykák, legendák terjengtek, mert mindenkor távol tartotta magát a közléstől. Soha nem jelent meg társaságokban, nem volt klubok és kaszinók tagja, muzeum-uccal, a főurak palotái között levő aranycirádás házában nem fogadott esztelen embereket. Freystädtler lovag egysegyedül élte le életét. Különcnek mondták emiatt, de ő bölcsnek tartotta magát és megmosolyogta a sajnálkozókat, mert érthetetlen visszavonultságának az volt az egyetlen oka, hogy az önmaga társaságát föbbre tartotta másénál.

Most aztán még inkább visszahájt vonulni az életből a külön lovag. Elhatározta, hogy eladja tízenkétezer holdas birtokát, felhagyja óriási aranyu üzleteit Törökországgal és a Balkánnal. Freystädtler lovag ezen elhatározását mindenütt érthetetlennek tartják, de ő maga azt mondta a kíváncsiaknak, hogy ez igenis érthető. Nem mondja, hogy megunta a lekötöttséget, ami üzleteivel jár, de azért szabadulni akar tőlük. És bármennyire is érthetetlennek tartják ezt a végleges visszavonulást, különösebb megdöbbenést azonban nem váltott ki az „újabb bogara” a loagnak, ahogyan Budapesten mondják.

Freystädtler lovagot halandó még soha nem látta más ruhában, mint egyszerű feketében, de ez is egészen különös divatu volt. Magas, szinte hórühorgas alakja még magasabbnak tűnt fel a tulontul hosszú kabátjában és a leglehetőbbnél szűkre szabott nadrágjában. Volt idő, amikor minden lépésénél titkára követte. Egy szót sem váltottak egymással, de a lovag ugylátszik ezt a társaságot is sokallotta, mert már évek óta egyedül rójja sétái alkalmával a pesti aszfaltot.

Élete olyan volt, mint egy királyi hercegé. Kiszámtott, elrendezett és kiegyensúlyozott. Egyforma életmódjában csak a háború okozott némi eltérést. Lovait elrekvirálták és mert a modern közlekedési eszközök ellen antipátiát érez, 1914 óta nem ült kocsira és csak gyalogosan teszi meg rövid napi sétáit, sőt még a színházba is gyalog jár.

Mikor a sajtó képviselői megjelentek nála, hogy informálódjanak további terveiről, a lovag mosolyogva kínálta meg helyet az újságírókat aztán bocsánatot kért s eltűnt néhány pillanatra. Az inasával tért vissza s az inas válaszolt ura helyett.

— A kegyelmes úr olvasta az egyik estilap híréit, hogy azért adja el a birtokait, mert itt akarja hagyni Magyarországot. — mon-

dotta az inas. — Ez nem igaz, ennek a gondolata sem merült fel benne, aki egész életét Magyarországon töltötte.

A lovag intett, az inas abba hagyta a felvilágosítást. Freystädtler lovag mosolyogva meg-

A szovjet meglagadja a vörös zászlóit

Az új kommunista szín: zöld-vörös, arany passzomántal.

(Saját tudósítónktól.) A vörös zászló, mely eddig a kommuniszták jelvénye volt s amelyet eddig a bolsevista Oroszország a maga jelvényének fogadott el, — és mint ilyen használta — a moszkvai lapok híradása szerint nem sokára lekerül előkelő pozíciójából és helyét új zászló fogja elfoglalni. Ennek a reformnak Csercsin külügyi népbiztos a javasolója és keresztívívője. A népbiztosok tanácsa a napokban fog utlést tartani, amelyen véglegesen állást foglalnak a vörös zászló letétele és egy új zászló megállapítása mellett.

E kérdés oka — amint az orosz külügyi hivatal jelenti — az, hogy sok európai városban, ahol az orosz kormányának már képviselője, diplomáciai ügyvivője, konzulátusai és követségei vannak, a vörös zászlónak kitűzése az ottani kormányok rendelkezé-

se folytán egyszerűsítéskorral el van utlva. Ha ezekben az országokban az orosz konzulátusok vagy követségek valamely orosz ünnep alkalmával a vörös zászlót tűzik ki, ez igen gyakran nem kívánatos félreértésekre szolgáltat alkalmat, sőt a közönségben egyeseken ellenséges érzést vált ki, amire az orosz kormánynak egyáltalán nincs szándéka.

Az orosz kormány új zászlójának színe zöld-vörös lesz. A zászló közepét az orosz államnak új címere fogja díszíteni és szélét arany passzomány keríti be. Az orosz külügyi hivatal szerint ezt a zászlót bátran ki lehet tűzni minden konzulátusra és állandóan lenghet a követségek palotáin és nem lesz olyan szidalmaknak és megbotránkoztatásoknak kitéve, mint a mostani vörös zászló, amelynek hecsét és értékét különben a szociálisták amugyis kompromittálták.

Csőd előtt áll Aradváros háztartása.

Komoly zavarok a költségvetési előirányzat teljesése miatt. — Öt milliós deficit mutatkozik. — Megszűnik Aradon minden városi közmunka.

(Saját tudósítónktól.) Néhány nap óta az aradi városi számvevősnél megfeszített munka folyik. A nagy munka eredményeképpen a városi számvevőség ma konstataálta, hogy a város igen közel van a csödhöz. Az egyes munkálatok végrehajtásánál ugyanis nem vették tekintetbe azt, hogy a költségvetés mennyit engedélyez a munkára, hanem túllépték a költségvetésben megállapított határt, ami most komoly zavarokat teremtett a város háztartásában. Jelenleg úgy áll a helyzet, hogy az idei költségvetés ötmillió lej deficitet mutat, amelynek a fedezésére sehoh sincsen alap. A zavar elkerülésére Dunka Károly városi főszámvevő az interimar bizottság legközelebbi ülésén radikális javaslatot terjeszt a bizottság elé.

A főszámvevő jelentése szerint ugyanis az idei költségvetés 61 millió lej bevételt mutat, amire még hozzájön a múlt évi felesleg, amely nyolc milliót tesz ki. Ezzel szemben a kiadás 74 millióra van előirányozva és így öt millió deficit mutatkozik. Az állam azonban nem ismer el deficitet, mivel az általános elv szerint csak annyit lehet költeni, mint amennyi a bevétel. Így erőlyes rendszabályok szükségesek, hogy Arad város háztartása elkerülje a csödot. Ezért a legközelebbi interimar bizottsági ülésen a számvevőség javaslatot terjeszt elő, hogy mindenféle városi munkálatot azonnali hatállyal szüntessenek be,

mert nincsen rá fedezet. Ez az egyedüli módja annak, — szól az információ — hogy elkerüljék a csödot. Ez egyszerű mind azt is jelenti, hogy megszűnik Arad város területén az aszfaltozás, kövezés, műhelymunka és városi épületrenoválás erre az évre. A beállott zavarok oka az, hogy a mérnöki hivatal a költségvetésben engedélyezett egy és negyed millió lej helyett hat millió lejt használt fel aszfaltozásokra. Most azonban mindentéle munkának meg kell szűnie a város területén.

Városi pénzügyt körökben igen komolyan látják a felmerült nehézségeket, amelyeket csak úgy lehet elhárítani és Arad pénzügyi helyzetét stabilizálni, ha erőlyes intézkedéssel vágnak a közelgő csöd elé.

— A belgrádi postafőnök — rablóvezér. Belgrádból jelentik: Feltűnést keltő letartóztatás történt Belgrádban, ahol egy névtelen feljelentés alapján rájöttek arra, hogy a belgrádi postafőnök egy rablóbanda vezére volt. A belgrádi rendőrség néhány nappal ezelőtt névtelen feljelentést kapott, amely szerint az 1922-ben Belgrádban elkövetett többmillió ékszerrablás egyik tetese Bogljanjovics Bogdán belgrádi postafőnök. A nyomozás során terhelő adatok merültek fel a postafőnök ellen, akinél házkutatást tartottak. A házkutatásnál körülbelül félmillió dinár értékű ékszert találtak. A postafőnököt letartóztatták.

Külföldi autók betűjelei.

A legutóbbi nemzetközi konferencián megállapították az összes autómobilizmussal foglalkozó országok betűjeleit. Minthogy nálunk is elég gyakran látni külföldi országban regisztrált kocsit, a fontosabb betűjeleket itt közöljük: Németország: D, Északamerikai Egyesült Államok: U S, Ausztria: A, Belgium: E, Brazília: B R, Anglia: G B, Bulgária: B G, Kína: R C, Cuba: C, Dánia: D K, Egyiptom: E T, Spanyolország: E, Észtország: E W, Finnország: S F, Franciaország: F, Görögország: G R, Magyarorszag: H, Ir-szabadállam: S E, Olaszország: I, Lettorszag: L R, Luxemburg: L, Marokkó: M A, Mexikó: M E X, Norvégia: N, Hollandia: N L, Lengyelország: P L, Portugália: P, Románia: R M, Szerbia: S H S, Svédország: S, Svájc: C H, Cseh-Szlovákia: C S, Törökország: T R, Szovjet-Oroszország: S. U.

Lája halbankettet rendez

A ráctertályi álhalász a zavarosban halászott és a rendőrség hálibába került.

(Saját tudósítónktól.) Dániel Antal nyugalmazott aradi posta főellenőr tegnap délelőtt régi szenvedélyének hódolva, a csálai erdő közelében halászott a Marosban. Órák hosszáig várta a jó szerencsét, míg végre megrándult az egyik horgog, amelyet a csolnak deszkájához erősített. Örömmel ragadta meg a zsímort, hogy kiszedje a vízből a zsákmányt, a csolnak azonban inogni kezdett, mert a horgogra akadt hal olyan erővel húzta lefelé, hogy a gyenge alkotmányú a felborulás veszélye fenyegette. A halász nagynehezen a vízszínerre húzta a halat és akkor látta, hogy a horgon egy szokatlanul fejlett, hatalmas száju harcsa ficánkol. Kellő időben sikerült egy jól irányított törődéssel ártalmatlanná tenni a könnyen veszélyessé válható állatot és boldogan evezett ki zsákmányával a partra.

A harcsa olyan óriási példány volt, hogy nem bírta egyedül kihúzni a vízből. Szerencsére arra járt egy ember, aki magát halásznak mondotta és Dániel segítségére sietett. Ketten kihúzták a halat, a halász vállára kapta és elindultak, hogy valamelyik aradi vendéglősnél jó pénzért eladják. Dániel ment be a vendéglőbe, hogy megtegye az ajánlatot. Addig az ismeretlen halászember kint várakozott az uccán. A Fehér Kereszt étermére került a sor, ahol Dániel a hal eladását illetően megegyezett a tulajdonossal s örömmel sietett a kapu elé, hogy behívja a halászt a hallal. Nagy megdöbbenésére azonban úgy a halász, mint a zsákmány eltűntek.

Azonnal a rendőrségre sietett, ahol jelentést tett a lopásról és megadta a tolvaj személyleírását. A nyomozó Mihailovici Milos detektív a személyleírás alapján elfogta Pacurariu Nicolait, aki a ráctertályi betörők között Lája néven szerepelt. Pacurariu beismerte a lopást és szomorúan vallotta be, hogy a halat nem tudja visszaadni, mert belőle még tegnap este barátai társaságában bankettet rendezett, amelynek főfogása halpaprikás volt. A haltolvajt a rendőrség letartóztatta és átadta az ügyészségnek.

Vélemények a román-magyar perszonálunióról.

Groza miniszter szerint: „beszélhetünk a dologról”. — A külügyminiszter begombolkózik. — A Cuvantul gyanusítgatással intézi el a kérdést.

(Bucuresti, október 25.) Mai számunkban befejezzük ezt az interjú-sorozatot, amelynek célja a két állam közvéleményét erősen érdeklő kérdés megvilágítása. Pozitív válaszokat természetesen sehol sem kaptunk, de jellemző az egyre tisztuló atmoszférára, hogy sok híve is van a perszonálunió gondolatának.

Groza miniszter sincs a terv ellen.

Az egyik előkelő szálloda halljában ülök szemben Groza miniszterrel. Ha valaki messziről néz bennünket, bizonyosan azt hiszi, hogy valami nagyon kedélyes dologról lehet szó közöttünk, mert a miniszter ajkáról egy pillanatra el nem tűnik egy boldog mosoly. Bizonyosan nem fog a miniszter ur megharagudni rám, ha itt megállapítom, hogy amikor szemben ültem vele, állandóan az volt az érzésem, hogy ime: egy valóban boldog emberrel ülök egy asztal mellett. A szemei jókedvűen csillognak, a szája körül a mosoly, és az egész lényéből kisugárzik a nagy boldog meglepedettség.

— Legyen szíves miniszter ur, nyilatkozzon a perszonálunióról.

— Nem nyilatkozom. Nem az én részortom, mondja mosolyogva.

— De most nem minisztert kérdeztem, hanem mint pártpolitikus!

— Mint pártpolitikus sem nyilatkozhatom.

— Akkor mint az állam egy politikával foglalkozó polgárát kérem fel nyilatkozatra.

— Ha ezt az eszmét abból a célból vetették fel, hogy a két állam közötti együttműködés útjait egyengessék ez ideával, úgy akkor én is mellette vagyok. Azonban nem szabad megfélemlenünk arról, hogy még igen sok tenni valónk van idehaza, illetve odaát is. Majd akkor ha igazi szolid konzolidált állapotok lesznek, akkor majd újra beszélhetünk erről a dologról...

A külügyminiszteriumban.

A Calca-Victoria végén a ragyogó Sturdza palotában van a külügyminiszterium irodahelyisége. Az előcsarnokban a márvány falak körül vászonnal letakart plüss kanapék... diplomaták, külföldi újságírók, kereskedelmi attasék ülnek és várják, hogy mikor kerülhetnek be a külügyminiszterhez.

Bemutatkozom a kabinetfőnöknek és előadom a kérésemet. Szeretnék a külügyminiszter uralma alá kerülni.

A kabinet főnök végtelenül udvarias.

— Kérem szépen, mondja, felírja a listára.

— Mit méltóztatik gondolni, mikor kerülhetek sorra?

Egy finom mosoly fut végig az arcán.

— Igazán nem tudom megmondani, rengeteg sok előjegyzésem van, de talán méltóztatnék, holnap vagy holnapután idenezni...

Bemegyek a sajtóosztályba és ott elpanaszolom, hogy nem tudtam bejutni a miniszterhez. Hol-

nap jöjtek vagy holnapután... mit tudom én, hogy ez a kérdés aktuális lesz-e addig?

— Szabad tudnom, hogy milyen kérdést akart feltenni a külügyminiszter urnak? kérdezi a sajtóosztály egyik főhivatalnok.

Megmondom, hogy a perszonálunióról akartam a véleményét tudni.

— Ne tessék fáradni... mondja, bizonyos, hogy ha ma nem is, de holnap bejuthat a miniszterhez, de előre mondom, hogy erre a kérdésre a külügyminiszter nem fog válaszolni.

— De mint magánember csak nyilatkozhatok? mondom.

— Tessék tudomásul venni, hogy egy külügyminiszter csak akkor nyilatkozhatik mint magánember, ha már — az ő utódja ül az ő íróasztalánál.

Mit mond a román sajtó?

Idáig még a Dinaceatan kívül

Földrengés Orosz-Orményországban

Több száz halott, több ezer sebesült. — Alexandropol és Erivan teljesen elpusztult.

(Newyork, október 25.) A közel Keletre kiküldött amerikai segélybizottság vezértükára táviratilag jelenti, hogy Orosz-Orményországban és környékén súlyos következményekkel járt földrengés pusztított. Az elmúlt éjszaka bekövetkezett földrengés Erivanban husz percig, Alexandropolban 23 percig tartott és a földrengés borzalmasságát növelte az a körülmény, hogy az elemi katasztrófa éjszaka következett be.

Barc a venerikus betegségek ellen

Aradváros főorvosa helyteleníti az orvosok állásfoglalását, mert nem szándéka a titoktartást megszegetni. — Ingyenpropaganda-könyvek Arad uccáin

(Saját tudósítónktól.) Beszámolt az Aradi Közönség az aradi városi főorvosi hivatal feltűnést keltő körrendeletéről, amelyben felszólította az aradi venerológusokat, hogy betegek nevének kezdőbetűit, korukat, nemüket, foglalkozásukat, a diagnózist és a betegség forrását be kell jelenteniük. A főorvosi rendelet nagy feltűnést keltett az aradi orvosok között és az a vélemény fejlődött ki, hogy nem tehetnek eleget a főorvosi hivatal felszólításának, mert az ellenkezőik az orvosi titoktartással. Ennek tulajdonítható, hogy a mai napig egyetlen bejelentés sem futott be az aradi orvosi hivatalhoz. Beszélgetést folytattunk erről dr. Cucu Vazul városi főorvossal, aki a következőket mondta el:

— Eddig egyetlen bejelentés sem érkezett hozzánk. Őszintén kijelentem, hogy nem szándékozom eljárni a venerológusok ellen, de azt sem tudom, hogy nem találom helyesnek felhívásukat. Számtalanszor olvasok tudományos cikkeket szaklapokban, ahol ugyanazokat az adatokat írják le, amelyeket én kértem. Én mint

csupán a Cuvantul foglalkozik e kérdéssel. Ez a lap szokásához híven, különböző gyanúsításokkal él az erdélyi magyarsággal szemben. A Cuvantul szerint a perszonálunió gondolatát az a három-négy ellenzéki ember vitte be a köztudatba, akik a magyar párt ellenzékét képezték, és akik az első invitációra, lefegyverezték önmagukat. A Cuvantul már csak azért sem tartja komolynak a perszonálunió eszméjét, mert a jugoszláv magyar sajtóban, már évek óta történik agitáció egy jugoszláv-magyar perszonálunió érdekében Sándor szerb királlyal az élén. És most következik a gyanúsítás: „ki tudja milyen terveket akarnak elmaszkirozni a magyarok azzal, hogy felbukkan egyszer a jugoszláv, és utána mindjárt a román állammal való perszonálunió gondolata.”

Tudósító.

Az operaházi affér megoldása

Civil ember volt a tiszteletlen detektív. — Tisztelgés jár József főherceg családjának.

(Budapest, október 25.) A budapesti közönséget még mindig az operaházban történtek foglalkoztatják. A bevezetett nyomozás igazoltta tette Thierry báró gyanúját, mert az udvari páholyhoz vezető folyosón, ahol az eset történt, csupán a kirendelt detektívnek szabad tartózkodni. Amikor Augustus főhercegnő elhaladt, az udvari páholyhoz vezető folyosó egyik márványpadján egy civilruhás férfi ült, aki ügyet sem vett az előtte haladó főhercegnőre.

Thierrey méltán hihette, hogy ez a kirendelt detektív egyike, azonban mint beigazolódott, az illető nem volt detektív, hanem egy odatévedt néző lehetett. A tisztelgéssel kapcsolatban a főkapitányság nyilatkozott, hogy a detektívnek főkapitányi parancsuk van arra, kiknek kell tisztelgenni. A névsorban szerepel József királyi herceg és családjának tagjai. Tehát tisztelgennie kellett volna az illetőnek — ha detektív volt.

Hozzászólás

a pécskai kenyér kiutasításához.

Kaptuk és minden kommentár nélkül adjuk le az alábbi, közérdekű szolgáló levelet:

Folyó évi október hó 24-iki lapjokban megjelent: „Kitiltják a pécskai kenyeret Aradról” című közleményükre kérem, hogy alábbi véleményemet a köz érdekében b. lapjokban közzétenni szíveskedjenek.

A pécskai kenyér Aradról való kitiltása hasznos lehet egy kis csoportnak, de semmiestre sem annak a 80.000 lakosnak, aki kénytelen lesz majd drága s rosszabb minőségű kenyeret enni. Nem a pécskaiak, de a köz érdekében igen is kívánatos, hogy mindenki ott folytasson üzletet, ahol akar. Különben is Pécska Aradmegyéhez tartozik és a pécskaiak Aradon szerzik be szükségletüket, tehát joguk van itt árusítani is.

A pécskai kenyér 20—40 százalékkal olcsóbb az aradinál, mert egy kilogramm fehér kenyér ára 13 lej, míg az aradi 15—16 lej. Azonkívül pedig majdnem minden kenyér többet nyom a felszámitott mennyiségnél, ami a péceknél kizárt dolog s így egy kilogramm pécskai fehér kenyér alig kerül 11 lejbe.

Tiltakozunk mindnyájan olyan intézkedés ellen, mely nem szolgálja azt a jogot, hogy olyan kenyeret együnk, amely nekünk olcsóbb és egészségesebb. Végül is az, aki nem akar olcsó pécskai kenyeret enni, — ha teheti — joga s módja van ahhoz, hogy aradi kenyeret egyék. A péceknél pedig szintén joguk van a pécskaiaknál jobb és olcsóbb kenyeret sütni és ekkor nem kell nekik a miniszteriumhoz folyamodni, mert a gyomruk és zsebünk megtalálja azt a miniszterium nélkül is.

Teljes tisztelettel:

Egy aradi köztisztviselő.

H I R E K.

Castiglioni.

Azt olvasom, hogy Castiglioni újra megkezdte Bécsben a tevékenységét. Bankházat nyit. Mikor vagy har esztendeje Bécsben járkáltam, egyszerre a Schwarzenberg-Platzon egy szép renaissance-stilű palotát láttam. Egy arra járó magyar ismerősöm sugva, áhítatos hangon felvilágosított: Castiglionié. Másnap egy, a Burg körül fekvő hatalmas bérpalotáról hallottam, hogy azt is megvette Castiglioni. És még vagy egy tucat hatalmas házat mutattak aztán Bécsben. — a Castiglionié. Ringen innen, Ringen túl, ami szép épület volt, mind az ő nevét juttatta eszembe. Ami szerencse, ami hatalom és szépség: minden a Castiglionié.

Ahányszor a Pressét kinyitottam, azonnal a Castiglioni neve ötlött a szemembe. Vesz, alapít, tervez, megsemmisít, kilép, belép, megépít és rombol, teremt s megsemmisít a Castiglioni. A Grand Hotel halljában a délutáni teánál az angolok, amerikaiak és olaszok nem a szép színésznőkről, hanem róla, a Hatalomról beszéltek. És azok a szépségek sem a divatról, vagy táncról meséltek, az ő rouge-os szájukon is Castiglioni neve repdesett. Nem a mozihős, nem a tennisz bajnok, nem az amerikai milliárdosok közt kizónázott arisztokrata volt a nap hőse, mindig csak Castiglioni, Castiglioni. Diktátor volt, mint Mussolini, zseni volt, mint Napoleon, Dárius, mint Dárius.

Igen. Tudjuk a többit. A bukást, a herce-hurcát, a rendőrséget. A menekülést Bécsből. Most visszatért halkán, diszkrétén. Bankot nyitott. Ujra kezd Castiglioni. Ugy képelem, hogy kiáll az ajtóba, lesi az amerikai parasztot, a ki a tarisznyájában hozza azt a pár dollárját:

— Ide jöjjön váltani, a szomszéd sokkal jobban becsapja.

— Időprognózis. Váitezőkony, szeles idő várható, hősüléssel és sokhelyütt csapadékkal.

— Mária királynét nem hívták haza. Newyorkból jelentik: Az amerikai román követség megcáfolja a londoni lapoknak azt a híret, amely szerint Ferdinánd király táviratot intézett volna Mária királynéhoz, hogy térjen vissza az országba. A londoni lapok híre teljesen alaptalan.

— Mihály trónörökös születésnapja. Mihály trónörökösnek ma van a születésnapja és az összes aradi templomokban istentiszteletet és Te Deumot tartottak, amelyeken a város, a megye és az összes közigazgatási hatóságok képviseltették magukat.

— A megyei permanens bizottság első ülése. Az aradmegyei tanács állandó bizottsága most tartotta első ülést, amelyen több elvi jelentőségű határozaton kívül, megállapították a megyei tanács első közgyűlésének munkarendjét. Az ülésen Boneu Vazul vármegyei prefektus elnökölt, aki kikérte a bizottság tagjainak véleményét minden tárgyalásra kerülő kérdésben és így hosszasan tárgyalták a megye 35 millió költségvetését is, amely a közgyűlésnek legfontosabb pontja lesz.

Ujdonságok Kerpel könyvtárában.

Csak fokozatosan elégítik ki a kisebbségek igényeit.

Hosszabb idő és türelem kell a megvalósuláshoz.

(Bucuresti, október 25.) A kisebbségek követelése ügyében még nem történt megállapodás, a tárgyalásokat folytatni fogják. A kormány reméli, hogy sikerül megállapodást létesíteni, mert olyan programnak tekinti a választási paktumot, amelynek megvalósítása hosszabb időt és türelmet igényel. Szórvetve a román közvéleménnyel, a kormány fokozatosan kívánja a kisebbségekkel szükséges harmonia realizálását.

Reinitz elindult a sóbánya felé...

A semmitőszék végsőfokon helybenhagyta az ítéletet. — Reinitz büntársai a kassai esküdtbíró előtt. — Kollár és Matej megváltoztatták vallomásukat. — Nem ismerik Reinitzot.

(Saját tudósítónktól.) Most, a mikor Kassa város közönsége élénk izgalommal figyeli az ottani esküdtszék előtt folyó Reinitz-pör tárgyalását, a bucaresti-i semmitőszék is a Reinitz-üggyel foglalkozott. Ma délelőtt már kihirdették a többszörös gyilkossággal vádolt volt szatmári kereskedő előtt, hogy a semmitőszék a legfelső fokon jóváhagyta Reinitz Jakab életfogytiglani büntetését. Az örökösen ártatlanságát hangoztató embert tegnap izgalmas jelenetek közben megfosztották jellegzetes szakállától és holnap fogják elszállítani a megváltoztatott arcu Reinitzot Targui-Ocnára, ahol a sóbányában fogja lemorzsolni életét.

Ugyanekkor a kassai esküdtszék Leichter Salamon szigetesi szabómester meggyilkolása ügyében hallgatja ki a tanukat és a két vádlottat, akik állítólag Reinitznek büntársai voltak. Kollár Ferencet és Matej Sándort. A vád szerint Reinitz Jakab és társai 1921. augusztus havában kicselelték Kassa határába Leichter Salamont, akit Kollár agyonlőtt és kifosztották a hullát. Abban az időben gyors egymásutánban hét ember hulláját találták meg kü-

— Nincs munkaszünet a holnapi ünnepen. Az aradi államrendőrség közli, hogy a holnapi egyházi ünnep alkalmával gyárak, vállalatok dolgozhatnak, üzletek nyitva tarthatók, csupán a közhivatalokban tartanak ünnepi szünetet. A holnapi ünnep alkalmával délelőtt 8—11 óráig tartanak hivatalos órákat.

— A kormány megakadályozza az uccai tüntetéseket. Bucurestiből jelentik: A kormány legutóbb elhatározta, hogy szigorú intézkedéseket hoz az uccai tüntetésekkel kapcsolatos erőszakoskodások megakadályozására, akár a diákság részéről, akár más oldalról is történjenek azok.

— Készülődések az acostai herceg fogadtatására. Bucurestiből jelentik: Az acostai herceg fogadtatására a kormány nagy ünnepeket tervez, amelynek programját ma Averescu tábornok készíti elő. A látogatás politikai eredménnyel iránt kormánykörök nagy várakozással tekintenek.

— Az aradi püspök Temesvárról. Gergely püspök és kísérete tegnap délután megérkezett Temesvárra és a prefekturán berendezte lakását szállt meg. A püspök a délután folyamán meglátogatta Dobosan János dr. főpolgármestert. Gergely püspök vasárnap délelőtt résztvevő az erzsébetvárosi román templom harangszente-

lőméle helyeken. Már a nyomozás kezdetén kiderült, hogy az áldozatokat Reinitzzal látták utoljára. Reinitz minden esetben azzal az ürüggyel csalta el áldozatát, hogy kevés jó pénzért nagy összeg kitűnően sikerült hamisítványt ad nekik.

Kollár és Matej a kassai vizsgálóbíró előtt részletes vallomást tettek és beismerték, hogy Reinitz felbujtására együtt gyilkolták meg Leichter Salamont. Később megváltoztatták vallomásukat és kijelentették, hogy Reinitzot nem látták soha és nem ismerik. Azért vallottak egymás ellen, mert régi haragosok és bosszút akartak egymáson állni. A mai esküdtszéki tárgyaláson megismétték későbbi vallomásukat, amit azzal egészítettek ki, hogy a rendőrségen folyton ütötték őket és kényszerítették arra, hogy magukra vegyék a gyilkosság vádját.

Az esküdtszék ezután kihallgatta az ügy nyomozásával megbízott detektiveket és rendőrtiszteket, akik eskü alatt vallották, hogy Kollárt és Matejt senki sem bántalmazta. A délutáni órákban megkezdődött az esküdtek tanácskozása a feltett kérdésekre adandó válaszról. Ítélet késő este várható.

lesi ünnepélyén, majd látogatást tett több előkelő román társadalmi személyiségnél, ma pedig felkeres néhány megyebeli községet.

— Schleifer Károly halála. A napokban temették el általános részvét mellett Nagykamaráson Schleifer Károly ottani bankigazgatót, aki 51 éves korában váratlanul hunyt el. Schleifer Károly aradi származású volt és halálát édesanyján kívül Schleifer Antal aradi iskolaigazgató is gyászolja. A köztisztviselőben álló bankigazgató halála érzékeny vesztesége a környék gazdasági életének, amelynek hosszú időn keresztül lelkes istápolója volt.

— Exhumálják Fischer Eliz holttestét. Érdekes exhumálás történik holnap délelőtt az aradi izraelita temetőben. Ismeretes, hogy Fischer Eliz végrendelete értelmében teteme fölé mauzoleumot építenek. A mauzoleum csak a jövő év nyarán készül el. Fischer Eliz holttestét azonban már most átszállítják új nyugvóhelyére. Holnap délelőtt exhumálja a hullát dr. Cucu Vazul városi főorvos, majd elhelyezik új sírjába, amely fölé kerül a diszes síremlék.

— Thèmes új tánckurzust november 5-én kezd a városligeti kioszkban.

— Orvosi hír. Dr. Krepil János fogorvos rendeléseit megkezdte.

— A leggazdagabb szerb földbirtokos családi drámája. Sabából jelentik: Véres családi tragédia történt Sabácon. A tragédia szereplői az egész országban ismert, dúsgazdag földbirtokosok, Hupka Károly és felesége. A többszörös milliós családjában állandó volt a viszálykodás, amely az utóbbi időben gyakran botrányos verekedéssé fajult. Tegnap este ismét összevették a házastársak. A bosszút lihegő asszony azután éjszaka beosont férje szobájába, lelötte a férjét, majd a szomszéd szobába ment és szublimatoddal öngyilkosságot követett el. Mindketten súlyos sérülést szenvedtek és életben maradásukhoz kevés a remény.

Hollós Vacuum Cleaner

Arad. Str. Barilla 39. (Rákóczy-u.) Telefon 413.

— Nyomor elől a halálba. Seclismüller János 62 éves gutenbrunni lakost szobájában ma reggel felakasztva, holtan találták. A szerencsétlen, heteges öreg ember kétségbeesítő nyomora miatt menekült a halálba.

— Mezővári cselédöl. Az aradi államrendőrséget tegnap bizalmasan értesítették, hogy egy külvárosi vendéglőben engedélvénküli táncmulatságot tartanak. Késő esti órákban több detektív jelent meg a helyszínen, ahol nagyban folyt a cselédöl. A detektívek mindenkit igazoltattak és harminc embert állítottak elő a rendőrségen. Közülük huszonhárman ma délelőtt igazolták magukat, hét emberről pedig kiderült, hogy a rendőrség által körözött egyének. Letartóztatták őket és megindult ellenük az eljárás.

— Az új Osram-égő. Az új Osram-égő karakterisztikuma, az új és tetszetős körteforma és a felső kerengős drótfuzal a cik-cakban feszített drót helyett. Az előnye lényegesek. Az új szilárd formájú és kis térfogatú kördrót kedvezőbb fénykiaknázást nyújt az eddigi lámpánál és célszerűbb fényelosztást biztosít a régebbi Osram drótégőnél.

— Revolvertiszogatás közben mellbelötte magát. Szeker Dezső 41 éves aradi iparos tegnap délután a Calea Saguna (Varjassy Lajos-ucca) 38. szám alatt levő lakásán revolverével mellbelötte magát. A mentők a kórházba szállították, ahol Oprita rendőrkormányzó hallgatta ki. Szeker Dezső azt monotta, hogy revolvere tisztogatás közben sült el. Állapota nagyon súlyos.

— Füst Jenőné tánciskolájában felmőtte részére ténckolort nyílt. Kedden újabb kurzus kezdődik. Magánórák megbeszélés szerint. Gyémántterem, Fehér Kereszt épület. Deák F.-ucca felől Beiratkozások a táncteremben délelőtt 10—12-ig és délután 5—7-ig.

— Köztisztviselők házhelyei. A megyei agrárbizottság ezúton felhívja mindazon köztisztviselőket, akik számára a Veszthely területén házhelyeket osztottak ki, hogy a kiutaló végzéssel október 28. 29. és 30. napjai érvényben az aradi törvénysszék 108. számú szobájában jelenjenek meg, ahol a házhelyek pontos méretét, helyét és az ezzel kapcsolatos rendelkezéseket illetőleg felvilágosítással szolgálnak.

— Letartóztatták Erzberger gyilkosát. Londonból táviratozzák: A Times arról értesül, hogy a mühlhauseni francia hatóságok letartóztatták Erzberger birodalmi képviselő állítólagos gyilkosát, aki két esztendő óta ott lakik Fournie néven.

— Károly exkirály műtárgyainak árverezése. Bécsből táviratozzák: Ma kezdtek meg néhai Károly exkirály sok műtárgyának árverezését. Az árverezésre kerülő festmények és régiségek legnagyobb része az alsó-ausztriai Pörsbenburg kastélyban, valamint más történelmi nevezetességű palotákban voltak felhalmozva. A festmények között csak kevés nagy becsű kép van, amelyek legnagyobb részének valódisága nem is bizonyítható.

— Gramofonlemezek: Muzsikus Ferkó, Csókos asszony s a legújabb táncszámok Fábrián és Társánál.

— Erkölcsrendészeti razzia Aradon. Az aradi államrendőrség tegnap este váratlanul erkölcsrendészeti razziát tartott és végigjárta az összes kisebb aradi szállodákat, amelyek azért voltak gyanúsak, hogy szobáikat prostituáltak találkahelyül használják fel. A razziának kilenc aradi leányt sikerült letartóztatni, akikről kiderült, hogy titkos prostitúcióval foglalkoznak. A letartóztatottakat a rendőrségre vitték és ma délelőtt vizsgálta meg őket a hatósági orvos. Kettőt közülük betegnek talált, akiket a kórházba szállítottak, a többiek ellen pedig megindult az eljárás.

— Vilmos excsászár udvari vadászatot rendez. Berlinből táviratozzák: A Welt am Abend című lap legfelsőbb kéziratot közöli, amely szerint Vilmos excsászár udvari vadászatot rendez. Rominten környékén november első hetében lesz az udvari vadászati, amely terület a Hohenzollern-család és a porosz kormány között létrejött egyezség a volt császárnak juttatott. A vadászatra meghívott urak úgy tudják, hogy a házigazda nem lesz ott és helyettesítettni fogja magát.

— Angol szállodások Budapesten. Budapestről táviratozzák: Az angol szállodások, akik szombaton érkeznek Budapestre, ma reggel Bécsbe utaztak és onnan hazájukba mennek vissza. Az angol szállodások képviselői elragadtatással beszéltek Budapest szépségeiről és a budapesti fogadtatásról s nagyon sajnálták, hogy hosszabb ideig nem maradhatnak a magyar fővárosban. Az angoloktól ünnepélyesen vettek búcsút és vonatjuk a Rákóczi-induló hangjai mellett futott ki a pályaudvarról.

— H. Sziklay Gizi Str. Cercetator (Szt. Pál-uccai) táncteremben november hó 1-én klasszikus és balett-iskoláját gyermekek és felnőttek részére megkezdi. Beiratkozás bármely időben.

— Mostohája miatt megverte az apját. Jovan Péter dupapietrai lakost az aradi törvényszék ma 7 napi elzárásra ítélte, amiért évekként ezelőtt összeszólalkozás hevében súlyosan összeverte időközben elhunyt öreg apját. Apa és fiu közötti viszályt az az okozta, hogy az öreg elkergette feleségét és mostohát hozott a házhoz. Egy alkalommal aztán a mostoha kifogásokat emelt a nyomorék fiu dologtalansága miatt. A mostoha áskálódása következtében türehtelen lett a fiu helyzete, aki aztán egy összeszólalkozás alkalmával, elkeseredésében botot ragadott és súlyosan megverte az öreg apját.

Mocsáry Lajos centennáriuma.

Aki csak az újságokból tudta meg, hogy képviselőnek választották. — Kossuth Lajos és Garibaldi barátja.

Budapestről jelentik: Szerdán, október 27-én lesz százszünetje annak, hogy Mocsáry Lajos, a 48-as függetlenségi párt megalkotója és évtizedeken át lelkes harcosa, megszületett. — Mocsáry 1861-ben jelent meg először a politika porondján és rövidesen a legnevezetesebb szónokok egyikének hírében állott. Egyidőben Karánsebes képviselője volt és érdekes, hogy Mocsáry egyetlen választóját sem ismerte, soha nem is látta, megválasztásának a hírére is — csak az újságokból tudta meg.

Mocsáry Lajos az osztrák tulajdon ellen fejtette ki minden politikai erejét, de ugyanilyen erővel harcolta ki az evangélikus re-

formátus egyház törvényes jogának megadását. Politikai tudására jellemző, hogy a párisi „Courrière européenne” című politikai revü, internacionális kérdésekben a magyarok közül mindig Mocsáryt szólaltatta meg elsőnek.

Mocsáry Lajos barátja volt Kossuth Lajosnak és Garibaldi-nak, az olasz szabadsághősnek. Mint szabadságszerető ember, politikai céljainak netovábbja volt az akkori Magyarország nemzeti-ségi kérdésének megoldása. Sokáig kísérletezett ezzel, de végül is elnyomták és törekvéseiben meggátolták. Kilencvenéves korában hunyt el Andornakon, ahol életének utolsó éveit visszavonultan töltötte el.

Dollárkirályok kéjutazása Szovjetországban.

Délamerikai milliárdosok uszópalotája befutott a leningradi kikötőbe. — A világ legnagyobb luxushajója a technika csodája.

A Leningradban megjelenő Krasnaja Gasetta jelenti, hogy néhány nappal ezelőtt futott be a leningradi kikötőbe a Cap Polonia nevű amerikai oceánjáró 340 utasával. A Cap Polonia megérkezésének jelentősége, hogy a délamerikai multimilliomosok uszó palotája és a technika csodája ez a fehér, hatalmas oceánjáró, mely nemcsak gépei, hanem belső berendezése miatt is páratlan. Ez a legnagyobb hajó, amely eddig a pétervári kikötőbe befutott. A gépházban, amely a technika csodája, tizennégy mérnök foglalkozik és a legmodernebbül berendezett konyhahelyiségben 24 szakács készíti a konyhaművészet remekeit. A csodahajónak hatalmas táncterme van, amelyet márványoszlopok öveznek és abban a legjobb amerikai jazz-zenekar játszik, hangversenyeket és színházi előadásokat rendeznek. A külvilággal a legpompásabb rádióállomás tartja fenn az összeköttetést.

A Cap Polonia utasainak legnagyobb részét amerikai multimilliomosok képezik, akik kéjutazást tesznek a hajón a világ körüli. Az amerikai tüke képviselőin kívül a hajó fedélzetén több dél-amerikai üketyvényes, uruguayi újságírók, néhány vezető állású diplomata, két volt miniszter, Senor le Breton, Argentina népszövetségi megbízottja, a délamerikai intelligencia több képviselője és egy valódi herceg, Albrecht porosz hercegnek, Vilmos excsászár unokájának felesége utaznak még. A Cap Poloniának a víz színe fölött még hat emelete van, de a víz alatt és a víz fölött egyaránt legluxuriózusabban kiállított csodája a hajóépítésnek.

Diner-re a szokásos hat fogásos ebéden kívül gyümölcsöt, fagyaltot, bort, makkakávét és különböző édességeket szolgálnak fel, de aki étlap szerint akar étkezni, annak a legpazarabb étlap áll rendelkezésére. A gyermekek számára ugyancsak luxuriózus módon berendezett étterem van. Természetesen a gyermekek számára külön konyha főzi a legzadagabb étlap fogásait.

Az uszópalota utasai pompás

téliertben is gyönyörködhetnek, amelyben a legszebb tropikus növényzet, valóságos narancsliget van és a leggyönyörűbb élővirágok kar vásárolhatják. A hajón elegáns üzletek is vannak. Van ékszerüzlet, fodrászszalon, teázók, mosóintézet és hasonló helyiségek. A fedélzetén mesészép faszor van az európai klíma alatt található összes fajta fákból. Tíz méter hosszú uszómedence — egy kis tó a hajón — szolgál az utasok rendelkezésére, akár abból a célból is, hogy uszóversenyeket rendezzenek. Moszkván és Leningradon kívül más várost a multimilliomosok nem látogatnak meg Szovjetországban. Utazásuk célja azonban nemcsak szórakozás, hanem Szovjetország gazdasági helyzetének és mezőgazdaságának tanulmányozása a helyszínen, ami esetleg hasznos is lehet számukra.

Halálugrás egy párisi uccán

Egy hiszterikus bécsi nő levetette magát a Grand Hotel tetejéről.

(Páris, október 25.) Néhány nappal ezelőtt érkezett meg Párisba Pleisteiner Poldi, egy bécsi divatárkereskedés vezetője főnökével, Franke expeditőrrel és egy másik alkalmazottjával, akik együtt vettek szállást egy szállóban. Franke Pleisteinerrel ideg-orvoshoz ment, aki megállapította, hogy Pleisteiner Poldi hiszterikus neurozusban szenved. Pleisteiner erre elhagyta két utitársát és a Grand Hotelben vett szállást magának.

A tegnapi mára virradó éjszakán felment a szálló tetejére, hogy onnan az ucca kövezeire vesse magát. A járőrök azonban észrevették a szándékát, értesítették a tűzoltóságot és mindent elkövettek, hogy az asszonyt a tetőről lecsalják. A Boulevardon több ezerre menő tömeg gyűlt egybe és nézte az izgalmas jelenetet. Pleisteiner Poldi közben elcsuszott a tető szélén és a mélységbe zuhant. Beleesett ugyan egy mentőlepedőbe, a tűzoltók azonban a várható nagy súly miatt kieresztették a lepedőt úgy,

hogy a szerencsétlen nő fejével a kövezeire esett és azonnal meghalt.

Gummibottal lörik le a bányász-sztrájkot.

Ujabb véres összeütközések a rendőrök és sztrájkolók között. — Betiltják a bányászok gyűléseit.

(London, október 25.) A belügyminiszter szombaton este táviratilag utasította a vidéki rendőrhatalóságokat, hogy vasárnaptól kezdődően a legszigorúbban hajtsák végre a kivételes állapotról szóló rendelkezésnek azt a szakaszát, amely megtiltja, hogy népgyűléseket tartsanak, akár szabadban, akár zárt helyiségben. A bányászok gyűléseit különböző helyeken betiltották.

Pelsalliban 400 rendőr gummibottal verte szét a bányászok gyűlését, amikor a kommunista internacionáléra gyűjtöttek. Az általános verekedés során harminc tünnetőt letartóztattak. Cook főtitkár, aki jelen volt az esetenél, félbeszakította agítációs körútját és visszautazott Londonba. A ma délutáni alsóházi ülés nagyon viharosnak ígérkezik és nem hiszik, hogy a hat hónap óta tartó bányász-sztrájk az erőszakos rendszabályok következtében befejezhető legyen.

A frankhamisítók amnesztíája

A francia követség Magyarország belügyének tekinti az amnesztia kérdését.

(Budapest, október 25.) A Nádosyék amnesztíájának érdekében mind nagyobb méreteket ölt a mozgalom a magyar társadalomban. Az illetékes körök azonban elsősorban tudni akarják, hogy az amnesztia ügyben mi a francia kormány álláspontja. A francia követséget ezért egy budapesti újságíró nyilatkozattételre szólította fel. A követség vezetője kijelentette, hogy nem akarnak pre-judikálni sem a francia, sem a magyar kormányra, de az a nézetük, hogy Franciaország ezt a magyar kormány belügyének fogja tekinteni. Ahogyan a franciák nem avatkoztak be a bírói ítéletnél, úgy nem fognak beavatkozni az amnesztia kérdésénél sem. A francia követség egyébként élénk figyelemmel kíséri az amnesztiamozgalmat, amelynek minden egyes fázisáról jelentést tesz kormányának.

— Elfogott notórius betörő. Az aradi rendőrség a mai napon az ügyészség fogházába szállította át Gebei Julia visszaeső tolvajnőt, aki ismert alakja az erdélyi rendőrségeknek. Gebei Julia csak nemrégiben szabadult ki a börtönből s most újból különféle betörések és zsémetességek miatt került a fogházba.

POLA NEGRI új filmje Éjszaka virágal szerdától Urániában.

A francia közalkalmazottak bérmozgalma.

Postások, vasutasok, köztisztviselők Franciaországban is béremelést követelnek.

(Páris, október 25.) A vasutasok egy küldöttsége kereste fel ma Tardien közmunkaügyi minisztert és a vasutasok újabb követeléseit terjesztette elő. A küldöttség követelte a vasutasoknál a nyolc órás munkanap szigorú betartását és illetményeiknek tekintélyes drágasági segéllyel való emelését tekintettel arra, hogy mindennek az ára nagymértékben emelkedett.

Központi óvoda Aradon

A város központjában állami óvoda nyílik, ahová nemzetiségi ellátás nélkül felvesszük a gyerekeket.

(Saját tudósítónktól.) Arad városának központjában eddig soha sem volt második otthonuk és az iskolára előkészítő intézetük a kis gyermekeknek. Ezen akar segíteni Boneu Vazul vármegyei prefektus, aki illetékes helyen interveniált a központi óvoda felállításának érdekében. A belügyminiszteriumnak előterjesztést tett, amely szerint a vármegyei házmögött egy, a vármegye tulajdonát képező üresen álló épületet talált erre a célra a legalkalmasabbnak.

A belügyminiszterium az előterjesztést a magáévé tette és ennek alapján Moldovan József tanfelügyelő intézkedéseket is tett, hogy a felajánlott épületet megfelelő módon rendezzék be és bocsássák rendelkezésükre a céljaira. Az óvodába nemzetiségre való tekintet nélkül veszik fel a gyermekeket, de az épület kis terjedelmére való tekintettel, egyelőre csak ötven gyermek felvételéről lehet szó. A prefektus interveniált annak érdekében is úgy, a belügy, mint a közoktatásügyi miniszteriumoknál, hogy a fiúk és lányok számára eiem iskolát létesítsenek a központban, mert az eddigi iskola befogadóképessége nem felel meg.

Rádió-műsor.

Kedd, október 26. Bécs—Graz. 11. Hangverseny. — 16.15. Adrienne Kosch hangversenyének nő koncertje. — 20.05. Régi bécsi zeneszerzők szerzeményeinek előadásai a Tautenhayn kvartett és Ernst Arnold közreműködésével. — Milano. 21. Catalani „Loreley” című operájának előadása. — 23. 23.30. Jazz-band. — Zágráb. 20.15. Jugoszláv népdalestély. — Breslau. 16.30. Zenekari hangverseny. — 20.25. Sláger-estély. — Róma. 17.15. Énekhangverseny. — 17.45. Jazz-band. — 21. Színházi előadás. — Lipcsa. 16.30. Zenekari hangverseny.

A miniszter biztosította a vasutasokat, hogy követeléseiket felülvizsgálja és megítélésüket a postások, a telefon alkalmazottai és a távirászkok illetményemeléséhez mérten emeli. A többi közalkalmazottak is gyűléseket tartottak, amelyekben a drágaság ügyével foglalkoztak és valamennyien követelték a drágulás mértéke szerinti való fizetésemelést.

— 20.30. Grotteszk-estély. — 22.15. 24. Táncezen. — München. 17.05. Zenekari hangverseny. — 19.30. „Der Postillon von Lonjumeau”, Adám komikus operájának előadása. — Budapest. 9.30. 12. 15. Hírek és közgazdaság. — 16.15. München Mária saját szerzeményű gyermekdalok előadása. — 17.02. Az Operaház kammerzenekarának hangversenye. — 18.30. Vitéz Miklós saját szerzeményéből olvas fel. — 19.15. Rádió-műsorpostá. — 20.15. Magyar grand-gala-estély. — 22. Táncezen.

Mérenylet a perzsa sah ellen

Bombát dobáltak a sahi autójára. (Páris, október 25.) A Chicago Tribune jelenté, hogy Teherán mellett a perzsa sahi ellen bombamérenyletet követtek el akkor, amikor az ország belsejébe akart utazni. A sahi sértetlen maradt, de az egyik kísérő autómobil elpusztult.

Új könyvek.

Az emberiség története. Nemcsak a mi irodalmunkból, hanem az egész világirodalomról hiányzott eddig egy olyan könyv, melyre azt lehet mondani, hogy „a fáradt embernek való”, vagyis annak, aki valami könnyed és kellemes olvasmány kapcsán akar tájékozódni fájának és kulturájának történetéről. Ezt a tényt ismerte föl van Loon is, a holland származású híres amerikai történettudós s elhatározta, hogy segít ezen a hiányságon. Így született meg „Az emberiség története” c. fényes munkája, a legnagyobb, legbájosabbban megírt terméke a tudománypszerűsítésnek, melyet valaha írtak. Van Loon kezdve az ember származásával és őstörténetével végigvezet bennünket azon a dicső úton, melyen az őseink vagy félmillió évvel ezelőtt elindultak s a kőbaltá pattintgatásától eljutottak a rádió és a többi csodák föltalálásáig. Van Loon inkább az egyetemes emberi kultúra, a civilizáció kibontakozása érdekli s ez páratlan szemléletességgel, világos, kedvesen csevegő nyelven, sokszor mosolyra fakasztó humorral, olykor az emberi gyarúságot gunyoló járdalommal van megírva. A könyvnek különös érdekességet kölcsönöz, hogy nem a szokásos elcsépelet illusztrációkat találjuk benne, hanem eredeti és ötletes képeket, melyeket a szerző maga rajzolt. A munka külső kiállítása is szokatlanul izlées, ami a Novák Rudolf és Társa budapesti könyvkiadó cég áldozatkészségét dicséri (Baross-ucca 28.) A fordítás munkáját az ismert magyar műfordító, dr. Fülöp Zsigmond végezte a tőle megszokott gondossággal. Kapható minden könyvesboltban.

SPORT

Az AMTE veresége Vulcaniban.

Megérdemelten győztek a lelkes vulcaniak. — Cluj legyőzte Bucurestii. — Elázott a pesti ligabajnokság.

(Saját tudósítónktól.) A futball, mint már többször beigazoított, leginkább kétes kimenetelű szerencsejátékhoz hasonlítható, amelyben a szerencsekerék fordulását a pillanatnyi diszpozíció helyettesíti. Nem kihatjuk az AMTE vulcani-i vereségének különösebb indítórugóját, de szeretnők az okot valóban lelki depressziókban hinni, mert rettegünk attól a gondolatától, hogy bajnokcsapataunk letörését jelentené ez a vereség. — A vasárnap szenzációjából méltó

képen első helyet érdemel még Cluj válogatottjainak kettős sikere: Bucuresti és Targul-Mures válogatottjai felett. Egyébként a megeredt zápor mindenütt nagy befolyást gyakorolt a mérkőzések kibontakozására, sőt több helyen az eső miatt nem lehetett befejezni, vagy meg sem kezdeni a meccsüket. Erre a sorsra jutott a pesti liga, ahol csak egy mérkőzést lehetett félig-meddig lejátszani. A mozgalmas vasárnapról részletes beszámolóink a következő:

Arad kerületi bajnokság.

Arad. AAC CAMP 3:2 (1:1). A zuhogó eső keresztül huzta azoknak a számításait, akik igazán szép és magas színvonalú küzdelmet vártak. Az AAC nem jutott érdemtelennül a két értékes pont birtokába, viszont el kell ismerni azt, hogy az AAC még nem találta magát a szezonban. — A CAMP többé-kevésbé csalódást keltett kombináció nélkül, rendszertelen játékával, míg a győztes AAC sokkal eredményesebb és szemre is tetszetős játéka folytán megérdemelt a dicsőreget. Igaz, hogy a szerencse istennője is jótékony segítőtársa volt, de a győzelem értékéből mit sem von le. Az AAC már a mérkőzés elején támadásban van s hosszas ostrom után a 27. perc Kertész szép goalját hozza. Tíz perc múltán Péterffy egyenlített. A II. félidő 7. percében Kertész ismét goalja rug, de a CAMP egalizál Nemes révén (16. p.) Kelly szerzi a győztes goalt a 35. percen s Crisnic bíró a sötétség beállta miatt 9 perccel befejezés előtt lefújja a játékot.

Vulcan. Minerul—AMTE 1:0 (0:0). A papirforma és a bizossnaki vélt tippek csődjét jelenti ez a mérkőzés. A Minerul eddig veretlen csapata eklatáns tanúbizonyságot tett, hogy a tabella végső kialakulásában bizony erős beleszólást követel a maga részére. Mezőnyjáték jellemzi az I. félidő menetét, de a II. félidő már lenyeges Minerul-főlényt hoz, melynek eredményeként Mésner a 36. percben a meccs egyetlen s nagyfontosságú goalját lövi. Bíró: Horváth József.

Cluj kettős sikere. A cluji futball kétségtelenül nagy értékű. A legutóbb Arad fölött aratott győzelme után most Bucuresti és Targul-Mures felett kivívott pompás diadalával gyarapította győzelmi trofeumját. Cluj—Bucuresti 5:4 (3:3). A jórészt magyar fiukból álló Bucuresti csapat első ízben tett látogatást Erdélyben, de —

kvalitásával alapján — azonnal a legjobb erdélyi várost válogatottakkal egyenrangúvá kell emelnünk. 9. perc Istvánffy vezető goalját hozza, melyre B. Ströck goaljával felel (13. p.). A 19. és 33. percen Fálm és Istvánffy újabb goalokat szereznek, de Bucurestinek sikerül Melchior (40. p.) és Branschler (43. p.) révén egalizálni. A II. félidő 24. percében Reményi az újabb cluji goallovó, majd Raik az ötödik goalt is belövi és ekkor már hibái a Bucuresti-i egyenlítési akció, mert Melchior csak szépíteni tud (30. p.). A 35. percen a játék az eső miatt félbemaradt. — Cluj—Targul-Mures 3:1 (2:1). Szintén megérdemelt győzelem szép küzdelem után. Karcsár (2), Szaniszló, illetve 11-ből Kuchiarek a goallovók.

Az ATE nagy győzelme a TAC második csapata fölött. Nem hagyhatjuk súlyos kritika nélkül egyesületeinknek azt az eljárását, hogy a TAC bereklamizozott első csapata helyett a teljes második csapatát kellett tegnap elszenvdünk. Nem keressük azt, hogy az AAC, a rendező, vagy az ATE a hibás, de így igazán nem lehet csodálkozni az íres kasszák-miatt. A mérkőzés természetesen az ATE nyomászó fő lényében telt el s Schwartz (2), Blum (2), Julinszky és Grosz goaljaival biztosan győz a TAC II. felett 6:2 (2:1) arányban. A TAC goaljait Györgyössy lökte. Bíró: Pálffy.

Másodosztályú és ifjúsági bajnokságok. Vointa-Victoria—Wacker 3:0. Befejezetlen. Tricolor—Unirea 3:1 (1:1). Nagy meglepetés. II. osztályú bajnokságok. ATE—Gloria-CFR 4:1 (1:1). Ifjúsági bajnoki.

Erdélyi bajnoki mérkőzések. Oradea. NAC—Törekvés 2:1 (2:0). Félbeszakítva. Egyetértés—Makkabbea 1:1 (1:0). Timisoara. Kinizsi—Kadima 11:0 (8:0). A Kinizsi nagy formát játszott ki. Politechnikum—TAC 3:2 (2:2). Szenzáció! TMTE—Rapid 1:1.

Szenzáció! Jön! Világláger!

Lehár Vig özvegy eredeti híres operettje zenével

JÖN!

Patt és Patachon

legújabb filmje

Mint rendőrök.

Mindhárom mérkőzés befejezetten.

Románia marathón-bajnoksága. Brasovban került első ízben kiírásra Románia marathónbajnoksága 42.259 km-es távval. Győzött a kiváló Christescu kapitány 3 óra 36. p. 37 mp.-es idővel.

Péter László (KAC) az Urbán Iván vándordíj győztese. Az AAC ezévből nem rendezhette meg az Urbán vándordíjért folyó 100 méteres síkfutást, a KAC-nak adott felhatalmazást a verseny le rendezésére. A KAC vasárnap meg is rendezte a válogatott mérkőzés felidejében ezt a vándordíjas számot, amelynek győztese Péter László (KAC) lett, az előirt standardon belül két másodperccel előbb, 112 mp.-es idővel futva be. Péter ismételt győzelmével végleges tulajdonosa az értékes serlegnek.

Új ifj. rekord a 800 méteren. Kardos, a Wacker kiváló fiatal futója tegnap rekordjavítást kísérelt meg az ifj. 800 méteren. A kísérlet fényesen sikerült, az új rekord 2 p. 09 mp., s ezzel megdönti Limbeck Márky Jenő eddigi rekordja.

A 100 km.-es kerékpár bajnokságnak ismét nincs győztese. Két héttel ezelőtt már lebonyolításra került a Meteor rendezésében a 100 km.-es országúti kerékpár-bajnokság, de a hatalmas szélvihar miatt a standardon kívüli idővel jött be a győztes. Így másodszori kísérés vált sikertelenné. A tegnap megrendezett bajnokság azonban ismét nem sikerült a hatalmas szél miatt, mivel a vezető Deák 84 km.-es reménytelen küzdelem után feladta a versenyt. Az utána beérkezők pedig több mint egy óra késéssel érkeztek be, az előirt standardon kívül.

Budapesti ligabajnokság. A vasárnapi felhőszakadás Budapes ten is éreztette hatását, amennyiben a kitűzött liga-matchek közül csak a Hungária-Vasas mérkőzés került lejátszásra. A felázott pályán lefolyt játékot lanya küzdelem után Tritz goaljaival a Hungária nyerte meg és így a bajnokság élére került.

A Ferencváros döntetlenül a Viennával. A bécsi liga-bajnokságban nem nagy sikerrel szereplő Vienna meglepetésre 2:2 (1:1) arányban döntetlenül végzett a magyar bajnokkal. Pataky és Kohut (11-esből), illetve Bulla (egyét 11-esből) a goallovók.

O Válogatott focimérkőzés. Bucuresti—Arad válogatott mérkőzés lesz kedden, f. é. október 26-án d. u. 4 órakor a Gloria-pályán. A sportszerető közönségnek régi óhaja teljesül be, mert hisz mindenki kíváncsi úgy a bucarestiek speciális játéktechnikájára, mint a Juventus játékosaira, kik a bucaresti-i válogatott zömét alkotják. Külön klasszist képvisel a többszörös olasz válogatott Miretti, ugyszintén Melichor és Brauchler. Az aradi csapat Guga, Vasvári és Auer Ricsivel megerősödvé fog felállani s így élvezetes játékban lesz részünk.

O Aradi tenniszvezők Lugojon. Az aradi Hellas versenyzői tegnap és tegnapi Lugojon vendég szerepeket. Az eddig befejezett játszmák eredményei: Deutsch—Fülöpp 6:2, 4:6, 6:4. Dörner—Valean 6:1, 6:1. Hamburger—ifj. Farkas 6:2, 6:2. Floberné—Fülöppné 6:0, 4:6, 8:6. Dr. Lupp, Dörner—Litschek Va-

lean 6:1, 6:1. Dr. Lupp, Fülöppné—Valean, Floberné 6:0, 6:2. Dörner, Fülöppné—Litschek, Vinczéné 6:1, 6:3. A küzdelem ezek szerint 4:3 arányban Arad javára áll.

Közgazdaság.

Zürichben 2.85, Párisban 17.75 a lej.

Helyi valutaárak. Október 25.) Pénz: Márka 42.50, dollár 180, angol font 860, francia franké 5.25, lira 7.80, cseh korona 5.20, magyar korona 395, dinár 3.10, schilling 25, svájci frank 33. — Áru: Márka 43.50, dollár 183, angol font 880, francia franké 5.50, lira 8, cseh korona 5.35, magyar korona 382, dinár 3.20, schilling 25.60, svájci frank 34. **Külföldiek:** Berlin 43.75, Newyork 182.50, London 890, Páris 5.63, Milanó 8.08, Prága 5.44, Budapest 386, Zágráb 3.25, Bécs 25.87.50, Zürich 35.40.

Zürichi tőzsényítés. (Október 25.) Berlin 123.25, Amsterdam 207.20, Newyork 518.12.50, London 2512.37.50, Páris 15.65, Milanó 22.55, Prága 15.35, Budapest 72.55, Belgrád 9.11.25, Bucuresti 2.80, Varsó 57.50, Bécs 73.12.50.

Zürichi tőzsdezárlat. (Október 25.) Berlin 123.25, Amsterdam 207.20, Newyork 518.25, London 2512.75, Páris 15.75, Milanó 22.82.50, Prága 15.35, Budapest 72.55, Belgrád 9.14.50, Bucuresti 2.85, Varsó 57.50, Bécs 73.12.50.

Bucuresti-i tőzsdezárlat. (Október 25.) **Külföldiek:** Páris 5.61, Berlin 43.85, London 895, Newyorké 184.50, Milanó 8.18, Zürich 35.70, Bécs 26.05, Prága 5.42, Budapest 26. **Valuták:** Napoleon 760, márka 45, leva 1.35, török lira 1.02, angol font 890, francia frank 5.95, svájci frank 36, lira 8.15, drachma 2.35, dinár 3.30, dollár 188, lengyel zloty 21, schilling 26.50, magyar korona 26.50, cseh korona 5.60.

Törvénytervezet a külföldi tőke bevonásáról. Bucurestiből jelentik: A kormány gazdasági bizottságának legközelebbi ülésén Manolescu államtitkár részletes tervezetet fog betérjeszteni a külföldi tőke bevonására vonatkozólag, törvényes intézkedések révén.

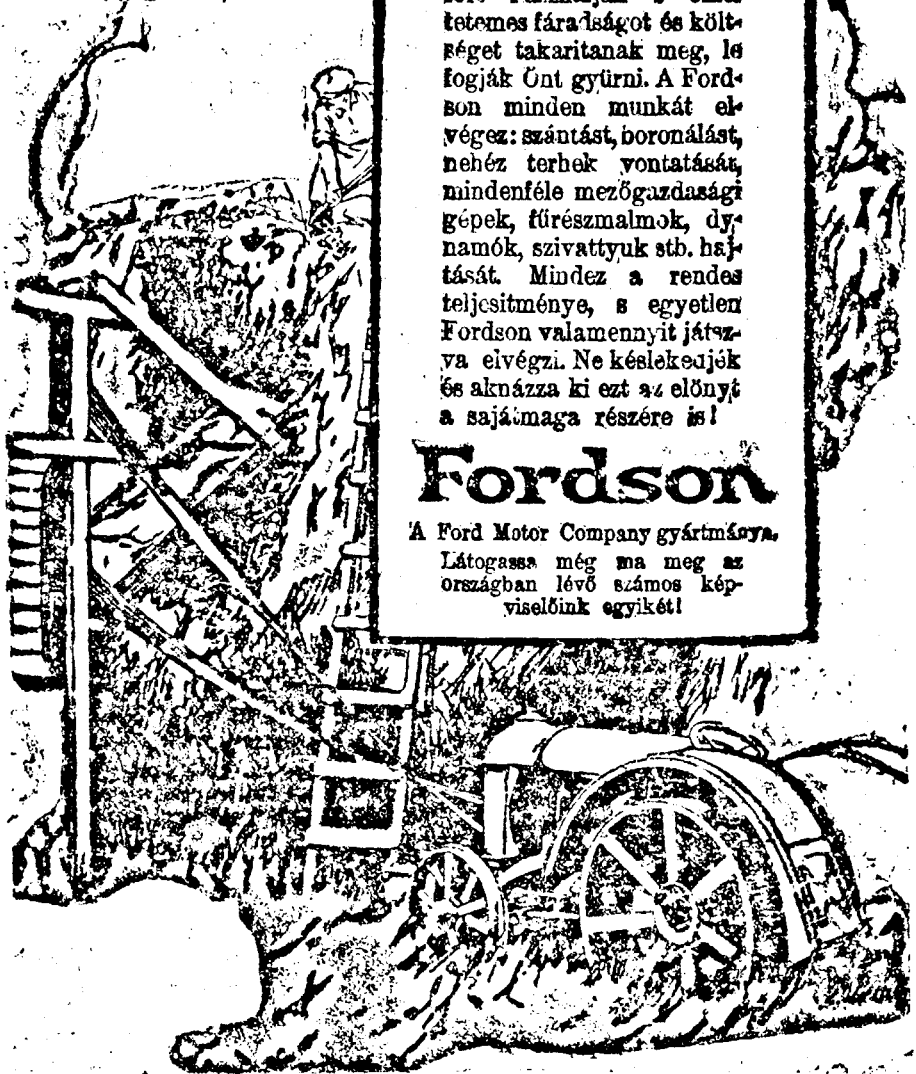
Céghivatali hírek. Az aradi törvényszék céghivatala közli, hogy Mornaila Pál kisjenői vegyeskereskedő fizetésektelenséget jelentett be és kérte maga ellen a csőd megnyitását, amit a törvényszék el is rendelt. Csődtömeggondnok Olosz Lajos dr. kisjenői ügyvéd lett. — Az aradi Lomási Erdőipari Rt. Káldor Bélát cégjegyzői jogosultsággal ruházta fel.

Kokaint árult a berlini államügyészség.

Berlinből jelentik: A nemzetközi kokaincsempészek ellen folytatott bünyvadi eljárás az utolsó napokban szenzációs leleplezéseket hozott. Bebizonyosult ugyanis, hogy az államügyészség szakértője, Hahn gyógyszerész, az államügyészség megbízásából tizszázalékos részesedéssel adta tovább a törvényszék által elkobzott kokaint. Berlin nyilvánossága feszült érdeklődéssel várja most a maga nemében egyedülálló láncke reskedés részleteinek felderítését.

Társasázzijal felszerelve, mint álló erőforrás is felhasználható.

A Fordson minden munkát elvégez

Ha komolyan teszi fel a kérdést, hogy akar-e a korrall haladni, avagy vissza akar-e maradni, úgy egészen bizonyos, hogy a haladás mellett fog dönteni. Különböző versenytraktoral, akik a Fordson-tractort használják s ezzel tetemes fáradtságot és költiséget takarítanak meg, le fogják ütni gyűrni. A Fordson minden munkát elvégez: szántást, boronálást, nehéz terhek vontatását, mindenféle mezőgazdasági gépek, fűrészmalmok, dynamók, szivattyúk stb. hajtását. Mindez a rendszer teljesítménye, s egyetlen Fordson valamennyit játszva elvégzi. Ne késelekezzék és aknázza ki ezt az előnyt a saját maga részére is!

Fordson

A Ford Motor Company gyártmánya. Látogassa meg ma meg az országban lévő számos képviselőnk egyikét!

MOZI.

xx „Köszívű démon“ az aradi Apollóban. Szenzációs új filmet mutatott be vasárnap zsufolt nézőtér előtt az aradi Apolló. A film misztikus megrendezése a modern filmtechnika legújabb vívmányait vette igénybe. A főszerepeket Jacque Catelain és Georgette Leblanc alakítják. Az előadások fél 5, 6, fél 8 és 9 órakor kezdődnek.

xx „Felszabadított Jeruzsálem“ kedden utoljára az aradi Urániában. Hatalmas erővel felépített páratlan aranyu film a „Felszabadított Jeruzsálem“, amely a tökéletes rendezésével és a szereplők nagyméretű alakításával valósággal lenyűgözi a néző minden figelmét. Az előadások fél 5, 6, fél 8 és 9 órakor kezdődnek.

xx Az aradi Uránia szerzőjét mutatja be Pola Negri legújabb filmjét, az „Éjszaka virága“ címen.

xx Jön! „Patt és Patachon mint rendőrök“, a két kiváló kómius legújabb filmje.

xx Jön! „A vigözvegy“. Lehár világhírű operettje filmen. Eredeti zenével. Főszereplők: Mae Murray és John Gilbert.

Felelős szerkesztő: RÉTHY JÓZSEF.

Cenzurat: Prefectura Judejului.

KNAPP

!! fest, tisztit !!

Felvételi üzlet:
Strada Brațianu (Weltzerl.-u.) II.
Gyártelep:
Arad,
Str. Episcopul Radu, Magyar-u. 10.

Friss töltésű SALVATOR VIZ

minden szakmába vágó fizetben, gyógyszerárban és drogueriarban kapható.

Kizárólagos en gros lerakat: STERNSAMU

TIMISOARA, Piața Tepeș-Voda No. 1. Telefon: 472.

Ugyanott minden helyes külföldi ásványviz en gros lerakata.

Külföldi utamról hazatértem! Értetem a n. é. hölgyközönséget, hogy varrodámban a legújabb divatu francia és angol munkákat a legolcsóbb árban készítik: **Ürmösyné** Arad, Minorita palota I. em., 20. számú ajtó

NYILTTÉR,
E rovat alatt közöltékért nem vállalunk felelősséget.
Szücsület áthelyezés!
Tisztelettel közöljük a nagyérdemű közönséggel és mélyen tisztelt vevőinkkel, hogy üzletünket az új Neuran-ház, Str. Grigorescu (Tabajdy-uca) oldaláról **ugyanezen ház** főtéri oldalára, Bul. Reg. Maria 9. **helyeztük át.**
IOANOVITS ANTAL szücs-cég.

Vendéglő áthelyezés!
Van szerencsém a n. é. közönség szíves tudomására adni, hogy a régi jöhrnevtű **„MARILLA”** éttermet Str. Minervei (v. Iona-u.) végéről **Arad, Calea Saguna 24. sz.,** közvetlen az Erzsébet mozi melő **helyeztem át.**
További szíves partfogást kér:
SCHWARCZ ANDOR.

Vidékiek! Kérjék be utlevélüket vízumozás végett
Künstler-Vizumirodába
Arad, Bul. Reg Maria 22., Láda szállóval szemben,
A kívánt vízumok — utólagos fizetés mellett — pontosan beszerezhetők.

LINOLEUM
Leopold Haas
Legnagyobb linoleum és szőnyeg különlegességi áruház.
Főlerakat: 5188
TIMIȘOARA, LLOYD-SOR.
Telefon 10-31.
Lerakatok:
CLUJ, ORADEA-MARE.
Kivételes ajánlat:
Viaszosvászon:
Békeműség, remek min-tákkal 78 cm. széles... L. 95—
100 „ „ „ „ „ 120—
115 „ „ „ „ „ 140—
Bőrvászon:
Kárpitosok, könyvkötők, kocsi- és autógyártók részére nagy választékban, 120 cm. széles ... 98—
Linoleum:
Perza és parkett minták 70 cm. széles ... 140—
90 „ „ „ „ „ 195—
Padlóbevonásra parkett, perza és egyszínű 200, 250 és 300 cm. széles, négyzetméterre ... 230—
Szőnyegek:
futó, nehéz minőség 70 cm. széles ... 85—
90 „ „ „ „ „ 130—
ágyelő ... 200—
Ebédli szőnyegek 200x300 cm. ... 1600—
„Karamani” ottomán takarók ... 1100—
Kőmsz futók ... 183—
Gummiköpenyek:
férfi és női, legjobb minőség ... 950—
Temesvárt a cégnek csupán fenti lerakata van, egyéb fiókja nincsen.

I-a felsősziléziai darabos-kokszot **I-a Mähr.-Ostraudarabos ércöntő-kokszot**
mindennemű ipari és központi fűtési célra
mindennemű öntési és olvasztási célokra
prompt szállít, minden mennyiségben, hivatalos bányában:
Telefon Interurbán: **Hazai Béla Cluj,** Telefon Interurbán:
No. 12-75. a sziléziai Caesar Wollheim-féle kokezművek románial képviselősege. No. 12-75. 6413

LEGSZEBB bőr és szövött keztyük
Legfinomabb bőr és szövött
Legtartósabb bőr és szövött
modern gummi fűzők, melltartók, háskötők, sérvkötők, egészségügyi gummi cikkek állandó nagy raktár és legolcsóbb beszerzési forrás:
LUDOVIC STEINHÜBEL
Fabrica de manusi si bandaj Arad, Strada Alexandri No. 1.
Keztyük tisztítása és javítása elfogadtatik!

Butorüzet megszüntetése miatt
ebédli, háló, nappali, egyes fa- és vasbutorok, Edonpamlagok és kárpitoszott áruk jutányos árban részletfizetésre is beszerezhetők:
GARAI KAROLY-nál
Arad, Piața A. Iancu 10.

Eladó magánházak!
Központban 3 szoba, fürdőszobás magán ház iparműhellyel, 560.000 lej. — Belváros legszebb uccájában 3 szoba, fürdőszobás, villaszerű magánház, 500.000 lejért sürgősen eladó. Kizárólagos megbízott: Geler Ferenc forgalmi irodája Arad, Piața Avram Iancu 21.

Önnek INGYEN van izzólámpája, hogyha ügyel a

védjegyre, mert az áram megtakarítás és hosszú élettartam folytán gyorsan megtérül az ára. Övakkodjunk tehát az ismeretlen márkáktól!

A. „Tungsram”
védjegy garanciája a minőségnek. — Tetszetős forma, kellemes fény, mely nem kápráztat. Új szabadalmak által védett világítófémszal.

Ha Önnek gyomor, bél, vese, vagy hólyagbántalmai vannak, valamint, ha asthma, köszvény vagy húgycsavas diathesisben szenved, akkor

„LITHYNIA”
természetes ásványvizet kell innia, mely lithyum, bicarbonat, szénsav és vastartalmánál fogva feltétlenül a legkitünőbb gyógyhatást váltja ki. — De ha nem beteg, akkor is csak a **„LITHYNIA”** ásványvizet ihatja a legnagyobb élvezettel, mert semmiféle kellemetlen szaga vagy íze nincsen, sőt mint üdítő ital önállóan, vagy borhoz vagyítve egyaránt elsőrangú Amollett oly olosó, hogy a hasonló értékű külföldi ásványvizek árával össze sem hasonlítható.

Kóstolja meg!
Mindenütt a „LITHYNIA”-t kérje!
Depozitál apei minerale „LITHYNIA” ásványvizlerakata **ARAD, Str. Doamna Balasa 145.** 6462

1927-es román, magyar, német naptárak
legjutányosabb áron
Sándor hírlapirodában
Arad, szerezhetők be.
Viszontelárusítók kedvezményben részesülnek.

Figyelem!
25 éve fennálló butorkészítő vállalatomban száraz anyagból készült **butoraimat** a legolcsóbb árak mellett árusítom u. m. háló, ebédli és mindennemű egyes butorokat is. Kérem a t. vevő közönséget, hogy butorvásárlás előtt fizetemet folkeresni és a céget elnem tőveszteni.
Roth I. butorraktára Arad, Calea Banatului (Asztalos S.-u.)
Figyelem!

190.000 lejért a textilgyár és Pécska-lut közelében eladó 3 szobás mellőkhelyiségek-ből álló gazdálkodásra kiválóan alkalmas **ház**
azonnal elfogajtható lakással. A ház kedvező fizetési feltételek mellett vehető át. Érdeklődni **Dezső-u. 42. sz. alatt.**

Gazdálkodásra alkalmas házak!
Volt Sarlot Domokos-uccában 2 lakásos ujonnan épült ház 150 négy-szögöl telekkel 320.000 lej. — Volt Mihály-uccában 2 lakásos ház, 600 négy-szögöl telekkel, 250.000 lej. — Kasza-ucca közelében gazdálkodásra alkalmas, 3 szoba, fürdőszobás magánház, 100 drb. sertésnek ol, lóra istálló, minden elfogadható árt ért sürgősen eladók. Megbizott Geler Ferenc forgalmi irodája Arad, P. Avram Iancu 21.

FATELEP
bérbeadó,
kitünő helyen
Cím az Aradi Közöny kiadóijában.

Eredeti hollandi jácint és tulipán hagymák
nagy választékban kaphatók a **„Mezőgazdák”**
Keresk. R-T-nál Arad, Boros Béni-tér és Verböcny-ucca sarok.

Makulatura,
tisza lappéldányok csomagolásra, 5 kgr.-os kötegekben kaphatók az Aradi Közöny kiadóhivatalában.

A legolcsóbb és legjobb női és leányka télikabátok bevásárlási forrása:

Kérem a címre figyelni!

JULIU PLESZ GYULA

Szolid kiszolgálás!

Saját angol és francia mőrtékosztályok

cég Arad, Str. Col. Pirlei 5. (Vörösmarthy-u.) A színház hátsó bejáratával szemben.

Kérem kirakataim megtekintését!

Szükségletének beszerzése előtt tekintse meg saját érdekében dus raktáralmat győződjön meg olcsó árainról, nagy választékaimról s utólrhetetlen versenyképességemről.

Ekszerek, órák, dísz tárgyak nagy választékban

FEINER M. ARAD,

Str. Bratiann No. 3. Törött arany, ezüst és drágakőért legmagasabb árat fizetek. Javítások saját műhelyben.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudnivaló az apróhirdetésekről: Az apróhirdetéseket díjat szavat szerinti számított. Minden szó hirdetés ára hátköznap 4 lej, - bant, vasárnap 5 lej, - Vastagabb betűvel 8 lej, illetve 10 lej, - A vastagabb betűvel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni. - Hirdetéseket d. u. 6 óráig veszzük fel. - Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. - A legkisebb hirdetés ára 10 évig hátköznap 40 lej, vasárnap 50 lej. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva öncédel alakjában nem közölhető, azt minden egyes esetben megváltoztassa, illetve helyesbítse. * * * * * Hirdetések telefon útján is feladhatók, telefon szám: 151. * * * * *

Levelezés.

URHÖLGY ismeretségére vágyom, ki nem annyira anyagi támogatást keres, mint finomlelkű gentleman ismeretségét. Válasz „L'amour” jellegre az Aradi Közlöny kiadójaiba kérek. 6464

Alkalmazás.

MOST szabadult borbélyeség állandó alkalmazást nyer. Ugyes fiu tanulóknak felvétetik. Moráth borbély, Tarnova. Uud. Arad. 6390

TANULÓ, jobb családból való fiu, felvétetik Erdős Pál fűszerkereskedő cégnél, Arad, Piata Avram Iancu 3. 6430

INTELLIGENS leány, nevelőnő, házvezetőnő, házikasszonyi állást keres. Rajtok G. Sannicolaul-mare 99. sz. 6469

MANIKÜRKISASSZONY november elsejére állást keres. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kér. 6470

HÁZMESTERPÁR, gyermektelen, az asszony mindenes takarításért szerény lakást és fizetést kap. Felvilágosítás Haasz ügynőkség Arad, Str. Eminescu 12. sz. 6477

MINDENES nőző felvétetik Apponyikörut 16 sz. földszint 2. 6479

HÁROM nyelvet beszélő férfi üzletvezetőt vagy ehhez hasonló alkalmazást keres. Címeket az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kér. 6475

Lakás.

BUTOROZOTT szoba belvárosban kiadó nő részére, esetleg teljes ellátással. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 6384

SZERÉNY fiatalember butorozott szobát keres. Cím Kötszövgyár portánál. 6480

EGYSZOBÁS lakás azonnal kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 6473

BELVÁROSBAN két szoba, előszoba és konyhából álló lakás azonnal kiadó. Értekezni dr. Lócs ügyvédnél Arad, Str. Floria 8. 6474

Üzlethelyiség

a főtéren, bármilyen szakmának megfelelő azonnalra kiadó. Értekezhetni: 10386 Krámer Sándor és Tsa cégnél.

Vétel és eladás.

KALAP és női divatszalonok alkalmas üzleti berendezés üvegezett fehér tolé szekrényekkel eladó Arad, Str. Cosbuc 37. szám. 6317

FÉRFI ÖLTÖNYÖK és kabátok, háló, ebédlő, uzszoza, szalon berendezések, klubgarnitúra, bőr fotelok, antik fotel és székek, könyvszekrény, íróasztal, szőnyegek, plüsch asztalterítők, szelion terítők, asztalok, székek, gobelinek, üveg-festmények, tea és moca servizek, 6 személyes étkező servise, nagy selyemkendő, gyermekkocsik, fényképező gépek, storeok, női fehérnemű, szőrmék, diszágyneműk, órák, vitrim, trimó, íróasztalgarnitúrák, mosdók, vaságy, gyermekágy, dísz tárgyak, pultok, stulázsik, stb. eladók. Salgóné, Arad, Str. Consistoriului 12. (Batthyány-u.) I. em. jobb. 1000

SZARAZ fahamut 16 áron értékesíthet. Arad, Calea Aurel Vlaicu 96-98. volt Pécskai-ut Coloritnál. 6483

SINGER varrógép lókarban megvételre kerestetik. Cím az Aradi Közlöny kiadó hivatalában. 6463

BENZINMOTOR 3 HP. eladó, Áscher műszerészénél, Arad, Str. Eminescu. 15261

MŰTÁRGYAKAT, antik tárgyakat, komplett szobaberendezéseket, szőnyeget, közszükségleti cikkeket, férfi ruhane-műt, egyes butorabokat stb. bizománya veszek, azok gyors eladásáról gondoskodom. Kezelési költség nincs. Salgóné, Arad, Str. Consistoriului 12. (Batthyány-u.) I. em. jobb. 1000

ELADÓ kis Singer varrógép. Arad, pénzügyi palota II. em. 26. 6485

Női harisnya 80 lejűl 69 lejűl Selyem 12r 75-83-105 6e 115 lejűl „Nixe”, „Liseite”, „Merkules”, „Kaga” lila szőle márkás harisnyák 188 lejűl! Férfi és gyermek harisnyák 120 lejűl! Bőröccyuk 250 lejűl! Kötött mellények, zsebkönyvek, csallók stb. 1926. Róvidtárak legolcsóbb beszerzési forrása!

Bogyó A.

Arad, Strada Eminescu 12.

Iustin Olariu & Comp. Felhívom a nagyérdemű közönség becses figyelmét a saját készítményű oipó-raktáramra, Arad, Bulv. Reg. Ferd. 47. sz. (Soros B.-tér) hol mérték utáni rendeléseket is elfogadok.

Nagy famegtakarítás SZABA-dalma-zott „ZSIGUCZI”-féle kályháknaál! Számos elismerő levél bizonyítja a jóságát: és 50 százalékos tüzelő anyag megtakarítását. - A kályhák megtekinthetők a készítő: HAMMER ZSIGMOND lakatos, varrógép- és korekparüzletében Arad, Bulev. Recele Ferdinand (Boros Beni-tér) 27.

Belvárosi alapincézet nagyon szép emeletes ház, elfoglalható 5 szobás, fűrdőszobás, ezenkívül egy 3 szobás, fűrdőszobás lakással; továbbá az Ortutay-palota közelében nagy bérjövődalmú emeletes igen jó bérház jutányos árért. 10 lakasos felettelekkel eladó. kedvező fizetési Kizárólagos megbízott: Györfly „MURES” Irudája Arad, Str. Unirel (Fábián G.-uoca)

Portálét és üzletberendezést

izlésesen és legjutányosabban készít, ugyszintén építlet munkákat, ajtókat, ablakok stb. vállal: 16789 Dupák József asztalos meeter Arad, Str. Mărăcești 68. sz. (Gyermek kórházzal szemben.) Tervekel és költségvetéssel díjmentesen szolgál.

ELADÓK: tizedesmérleg, gabonarosta, petroleumtárány kimérőkészülékkel (500 literes), állványok. Arad, Str. Mărăcesti 12. Weisz. 6467.

A VÉGKIARUSÍTÁS „Salon Artistique”-ben Fischer Elíz palota megkezdődött. Butorok, porcellánok, festmények, szőnyegek, tükrök, órák stb. e hó végéig beszerzési áron kerülnek eladásra. 9108

MACULATURÁ PAPIR 5 kgros csomagokban kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500

Férfi- és női divatszövegek feltűnő olcsó árusítása. Harisnyák zsebkendők és paplanok nagy választékban

RIPPNER és BENKŐ Arad, Str. Eminescu (Dokk Ferenc-uccsal) divatruházában. Vászon- és sőtiffon maradékok állandóan kaphatók.

Kereszthuros,

rövid fekete zongora (egész új), kitűnő hangú, erős páncél-szerkezettel, hozzá való lálával 65 ezer lejért eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Ingatlan.

ELADÓ egy kisebb házihely a Kapa és Mihály-ucca sarkán kedvező fizetési feltételek mellett, részletre is. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 6471

Üzletek.

SZÉP nagy üzlethelyiség raktárral és egy udvari helyiség műhelynek vagy raktárnak azonnal kiadó Ortutay palotában. 6448

KIADÓ uccára nyíló helyiség; üzletek, műhelynek. Arad, Str. Marasesti 12. 6466

A PIATA Avram Iancu (Szabadság-téren) egy nagy, esetleg kettéosztható üzlethelyiség január hó elsejére bérbeadó. Bővebbet az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 6484

Kiadó az állomással szemben modern üzlethelyiség havi 1000 lej bérrel. Bodnár Miklósné házigondnoknő Str. Col. Paullan 11.

Oktatás.

FRANCIÁT olcsón tanítok. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 6472

Ellátás.

Kérjen Buziási Phönix természetes ásványvizet. Elsőrendű asztali és borvíz.

Különféle.

HÁROM hónapos farkaskutya elveszett, Junó névre hallgat, Nyomravezető illő jutalomban részesül. Kuhn, Vásárcsarnok, Arad, Piata Mihai Viteazul. 6481

Muzsá József

Arad, színházzal szemben. Őszi árjegyzék: Férfi öltöny tiszta gyapjú ... Lej 1650- Férfi öltöny divat színekben ... 2650- Sötét kék és fekete öltöny ... 2850- Őszi feiditő ... 1950- Ulster double ... 2850- Ulster angol ... 3450- Frogoll raglán ... 2200- Gummi kabát ... 960- Bőr kabátok minden színben ... 4600- Mérték szerinti szabóság. Nagy posztó raktár.

A vingai nagyvendéglőbe

egy elszámoló főpincér 1927. évi jan. 1-től 5 1/2 évre felvétetik. Felvilágosítást csak személyesen ad: Szervényi si Bohaciu cég Vinga. 6398

WESTERN TUNGSRAM, ERICSON, STANDARD készülékek, Varga és Rosenfeldnél ARAD, Audion csövek, csillárok, égők, zseblámpák és elemek legolcsóbban Telefon: 808.

Aki félre EGYENRUHAZATI, POLGÁRI vagy INTÉZETI, valamint SZŐRME SAPKAT, vagy KACSULÁT, ISKOLAI vagy KATONAI SZÖVTEKET óhajt beszerezni, keresse föl Schäffer Henrik legrégibb sapkakészítő, egyenruházati cikkek és szövegek adási vállalatát: Arad, Bulev. Regina Marie 25, ahol a cikkek legnagyobb választékban legjutányosabban kaphatók! 6336